

APRIONA CINEREA, A. GERMARI I A. RUGICOLLIS

AGROFAGI PODLEGAJĄCE OBOWIĄZKOWI ZWALCZANIA

Dorosły chrząszcz *Apriona cinerea* (po lewej) oraz larwa *Apriona germari* żerująca w drewnie (po prawej); fot. Arun Pratap Singh, Indie <https://gd.eppo.int/taxon/APRICI/photos> (po lewej) oraz Franck Hérard, <https://gd.eppo.int/taxon/APRIGE/photos> (po prawej)

Chodnik larwalny i kolebka poczwarkowa *Apriona cinerea* (po lewej) oraz otwór wyjściowy chrząszcza tego gatunku (po prawej) w gałęziach topoli; fot. Arun Pratap Singh, Indie <https://gd.eppo.int/taxon/APRICI/photos>

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania i opis agrofaga

Wszystkie trzy gatunki należą do chrząszczy z rodziny kózkowatych (Coleoptera: Cerambycidae) i występują wyłącznie w Azji:

- *A. cinerea* - Indie, Pakistan
- *A. germari* - Kambodża, Chiny, Indie, Korea, Laos, Malezja, Mjanma, Nepal, Pakistan, Tajwan
- *A. rugicollis* - Chiny, Japonia, Korea, Tajwan.

Larwa jest kremowobiała, beznoga, wydłużona i cylindryczna w kształcie, o długości 60-70 mm i maksymalnej szerokości 12 mm. Głowa larwy jest wydłużona z kasztanowobrązowym przednim brzegiem częściowo zagłębiona w przedtułów.

Poczwarki w kolebkach poczwarkowych na końcu chodnika, długości ok. 60 mm. Przypominają dorosłe chrząszcze.

Dorosłe chrząszcze u wszystkich trzech gatunków niewiele różnią się od siebie pod względem morfologicznym. Mają 25-50 mm długości, ciało wąskie, barwy szarawej do szarozółtej, co wynika z pokrycia prawie całego ciała przez gęsto ułożone, drobne włoski (meszek). Czułki są nieco dłuższe od ciała. Różnice międzygatunkowe są niewielkie a identyfikacja do gatunku możliwa jest na podstawie analizy cech morfologicznych przez specjalistę.

Rośliny żywicielskie

Gatunki z rodzaju *Apriona* rozwijają się na ok. 70 gatunkach głównie roślin zdrewniałych, z 21 rodzin botanicznych. Na obszarach swojego występowania szkodniki te wywołują najwięcej szkód na następujących roślinach:

A. cinerea: topole (*Populus* spp.), jabłoń (*Malus domestica*), morwy (*Morus* spp.), *Prunus* spp. i grusza (*Pyrus communis*);

A. germari: morwy (*Morus* spp.), topole (*Populus* spp.), wierzby (*Salix* spp.), jabłonie (*Malus* spp.), figowiec (*Ficus carica*), morwa papierowa znana też pod nazwą brusonecja zwyczajna (*Broussonetia papyrifera*), chlebowiec różolistny (*Artocarpus heterophyllus*) i perełkowiec japoński (*Sophora japonica*).

A. rugicollis: morwy (*Morus* spp.), topole (*Populus* spp.), (*Salix* spp.), jabłoń niska (*Malus pumila*), enkiant woreczkowaty (*Enkianthus perulatus*), nieśplik japoński (*Eriobotrya japonica*), figowiec (*Ficus carica*), robinia akacjowa (*Robinia pseudoacacia*), brzostownica japońska (*Zelkova serrata*), buk karbowany (*Fagus crenata*) i *Celtis sinensis*.

Objawy występowania i szkodliwość

Szkodniki zasiedlają zarówno drzewa zdrowe, jak i osłabione. Na porażonych drzewach obserwuje się charakterystyczne uszkodzenia kory oraz drewna, typowe dla żerowania gatunków z rodzaju *Apriona*. Na powierzchni kory pni i gałęzi, w miejscu składania jaj, widoczne są

lejkowate otwory. W rejonach uszkodzeń często występują wycieki soku lub gumi, a u podstawy pni gromadzą się trociny wyrzucane przez larwy podczas drążenia chodników. W warstwie podkorowej pni i gałęzi stwierdza się placowate żerowiska, od których odchodzą spłaszczone w przekroju korytarze biegnące w drewnie w różnych kierunkach i na zróżnicowanej głębokości. Korytarze te prowadzą do kolebek poczwarkowych, zlokalizowanych na końcach chodników. Dorosłe chrząszcze opuszczają kolebki, wygryzając owalne otwory wylotowe, widoczne na powierzchni drewna lub kory. Otwory te stanowią jedno z najbardziej rozpoznawalnych świadectw obecności szkodnika.

Opisane objawy stanowią podstawę do podejrzenia obecności gatunków *Apriona* na materiale drzewnym lub w drzewostanach.

W drewnie okrągłym, przetartym oraz w DMO obserwuje się występowanie spłaszczonych korytarzy z larwami, poczwarkami i dorosłymi chrząszczami.

Żerowanie prowadzi do zamierania drzew i obniżenia ilości i jakości surowca drzewnego. W Chinach *A. germari* jest uznawana za groźnego szkodnikiem topoli.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Chrząszcze mogą rozprzestrzeniać się lokalnie wykonując przeloty, zwykle na odległość 200-500 m, chociaż notuje się przeloty na dystans do 2,5 km. Na większe odległości szkodnik może być przenoszony z materiałem szkółkarskim, drewnem roślin gatunków żywicielskich oraz z drewnianymi materiałami opakowaniowymi i innymi wyrobami z drewna.

Kontrola objawów i pobieranie prób

Szczegółowe informacje nt. żywicieli, rozmieszczenia geograficznego, objawów, metod kontroli, terminów i sposobów pobierania prób, a także rodzaju pobieranego materiału znajdują się w dokumencie „Agrofagi kwarantannowe spoza UE” dostępnym na stronie: <https://www.gov.pl/web/piorin/agrofagi-szkodliwe>

Postępowanie w przypadku podejrzenia wystąpienia agrofaga

W przypadku podejrzenia obecności agrofaga — na materiale importowanym (wliczając w to opakowania drewniane), w lasach, sadach czy terenach zieleni na terenie kraju — należy niezwłocznie powiadomić najbliższą jednostkę organizacyjną Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN).

Dane kontaktowe: <https://www.gov.pl/web/piorin>.

Wymagania fitosanitarne

W Unii Europejskiej, a tym samym w Polsce *A. cinerea*, *A. germari* i *A. rugicollis* podlegają obowiązkowi zwalczania (są to agrofagi kwarantannowe w UE).